

## פרשת וישלח סכנת יציאה

הרב רפאל משה אלאלוף, ראש מוסדות "תורת חיים"

### **"ותצא דינה בת לאה אשר ילדה ליעקב לראות בבנות הארץ" (ל"ד א')**

ברש"י: "בת לאה ולא בת יעקב? אלא ע"ש יציאתה נקראת בת לאה, שאף היא יצאנית היתה, שנא' ותצא לאה לקראתו" (ע"פ המדרש רבה פרשה פ').

יש להבין מהי חומרתה הגדולה של אותה יציאה. וביותר יש לתמוה על שמצא הכתוב כביכול פגם ביציאתה של לאה לקראת יעקב, והלא היתה יציאתה לדבר מצוה, וכיצד תולה בזה המדרש יציאתה של דינה שהביאה לדבר עבירה.

מורינו המשגיח הר"ש וולבה זללה"ה מבאר שאין מדובר כאן בחסרון של מיזת הצניעות, אלא עצם היציאה מתוך הגדר והסביבה הרוחנית הרגילה בה אנו חיים, היא עצמה יש בה סכנה. מרגע שאדם יוצא מהסביבה הרוחנית הרגילה שלו, הוא מיד מסתכן בירידה רוחנית. לכן, אע"פ שיציאתה של לאה היתה לדבר מצוה, מ"מ עצם היציאה לעולם החיצוני יש בה סכנה, שאצל דינה בתה כבר היתה הסכנה מוחשית - שגרמה לה לדבר עבירה.

ומה שמצינו בפרשה הקודמת "ויצא יעקב" שיציאתו נדרשת לשבח "פנה הודה וכו'", יש לבאר ע"פ הכתוב בפרשתינו ששלח יעקב לומר לעשיו "עם לבן גרתי" ופי' רש"י בזה שני פירושים: א. שהייתי גר אצלו. ב. גרתי - תרי"ג מצוות שמרתי. ונראה ששני הפירושים משלימים זה לזה, שיעקב אבינו בא ללמדנו סוד כחו שעמד לו למרות שיצא מסביבתו, ולמרות ששהה 22 שנה בסביבתו של לבן, להמשיך לשמור על תרי"ג מצוות, שזה בזכות שתמיד הרגיש שם כגר ולא כתושב (מלשון "יושב"). בכל מקום שהיה, הרגיש עדיין "יושב בישיבה" של שם ועבר, ובעצם לא "יצא" אלא רק היה כגר במקום לא לו.

אין לנו מושגים כלל בעוצם גדלותם של אבותינו ואמותינו הקדושים והטהורים, אולם חז"ל מלמדים אותנו שהצצה קלה של לאה אל העולם החיצוני, גרמה לבתה שתצא כבר "לראות בבנות הארץ", להתעניין התענינות של ממש בעולם החיצוני המופקר, ומכך הגיעה לדבר עבירה. ככל קו עקום שבתחלתו הוא עקום רק במעט וככל שמתרחק הפער גדל, כך עקב ירידת הדורות, מה שהיה סטיה קלה ביותר אצל האם, מתבטא בסטיה גדולה יותר אצל בתה.

ויש להוסיף ולהאיר, שיציאתה של לאה היתה כמה שנים קודם לידתה של דינה, ואעפ"כ היתה ממנה השפעה על דינה. הרי לנו שההשפעה מההורים לילדים אינה רק ממה שהילדים רואים, אלא עצם מהות ההורים משפיעה על הילדים, גם ממה שההורים עושים בחדרי חדרים או שנים רבות לפני לידת בניהם.

**נמצאנו למדים, כמה סכנה יש אפי' בהצצה בעלמא לעולם החיצוני, אפי' בהתענינות במה שקורה מחוץ לעולם התורה. ובפרט בימינו שכדי "לצאת" אין צורך לצאת, ודי בלחיצת מקש בתוך הבית בכדי להיות לגמרי בחוץ.**

לפעמים נוטים אנו לחשוב שבזמן שאין ילדים בסביבה או מחוץ לבית, לא נורא אם נתעניין קצת ב"חדשות" ממה שקורה "בחוץ", אך כאן לימדונו חז"ל שמלבד שזו סכנה לעצמינו בכל "יציאה" שכזו, סכנה גדולה עוד יותר יש מזה לבנינו ש"יציאה" זו שלנו, עלולה להתבטא אצלם ב"יציאה" גדולה וחמורה עוד יותר.

ובמקרים שההכרח גורם צורך להיות במגע עם העולם החיצוני, יש ללמוד מיעקב אבינו לעשות זאת כ"בן ישיבה", שגם כשהוא ב"רחוב" עדיין הוא במהותו "בן ישיבה" – "יושב" הוא בתורה, ורק "גר" הוא בכל מקום וענין שמחוץ לעולמה של תורה. כמביט מבפנים על העולם שבחוץ, ולא כיוצא ונמצא בחוץ.